

Tomasz Białobrzeski

Doktorat p. mgr. Rafała Nowaka

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 59/4, 199-201

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Doktorat p. mgr. Rafała Nowaka

Dnia 15 marca 2016 roku na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej pt. *Arcybiskup Szczepan Wesoły jako organizator struktur polskojęzycznego duszpasterstwa w Europie Zachodniej*, napisanej przez p. mgr. Rafała Nowaka, pod kierunkiem ks. prof. UKSW dr. hab. Wojciecha Necla. Sesji przewodniczył Dziekan Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW ks. prof. dr hab. Henryk Stawniak. Recenzentami rozprawy byli ks. dr hab. Jerzy Adamczyk oraz ks. prof. UKSW dr hab. Arkadiusz Domaszek.

Duszpasterstwo emigrantów jest jednym z obszarów działalności Kościoła. Znalazło ono swoje unormowanie w dokumentach Stolicy Apostolskiej oraz konferencji episkopatu poszczególnych państw. Na znaczenie duszpasterstwa emigracyjnego wskazuje fakt włączenia tego zagadnienia w obrady Soboru Watykańskiego II oraz powracanie do niego w późniejszych dokumentach. Przeprowadzona przez Autora analiza pozwala lepiej poznać problematykę migracji oraz podejmowanych działań duszpasterskich Kościoła w tym zakresie. W sposób szczególny ukazuje on osobę ks. abp. Szczepana Wesołego oraz jego wkład w organizowanie struktur duszpasterstwa polskich emigrantów w wybranych krajach Europy Zachodniej.

Przedłożona dysertacja składa się z następujących części: wykaz skrótów (s. 5), wstęp (s. 6-26), cztery rozdziały merytoryczne podzielonych na punkty i podpunkty (s. 27-191), zakończenie (s. 192-198), bibliografia (s. 200-215).

We *Wstępie* Autor publikacji sumarycznie zapoznaje czytelnika z problemami, które mają być przedmiotem refleksji naukowej. *Celem nadrzędnym niniejszej dysertacji jest przedstawienie osoby arcybiskupa Szczepana Wesołego i jego wkładu w budowanie i rozwój struktur polskojęzycznego duszpasterstwa* (s. 8). Ramy geograficzne rozprawy ograniczają się do wybranych państw Europy Zachodniej: Francji, Anglii i Niemiec. W opracowaniu zostały uwzględnione źródła teologiczne i kanoniczne, takie jak: prawo kodeksowe Kościoła katolickiego, dokumenty papieskie i soborowe

oraz literatura kanonistyczna, teologiczna i historyczna. W odniesieniu do metodologii wykorzystanej w pracy wymieniono metodę dogmatyczno-prawną, historyczno-prawną i historyczną, którymi Autor posłużył się w swoich badaniach naukowych.

Rozdział pierwszy został zatytułowany *Narodziny i młodość Szczepana Wesołego w kontekście rodzącego się powołania i przygotowania do posługi życia wśród emigrantów* (s. 27-61). Autor ukazał w nim rys historyczny miasta narodzenia i dzieciństwa ks. abp. S. Wesołego – międzywojenne Katowice. Następnie opisał rodzinę i najbliższych krewnych Arcybiskupa, czas jego dzieciństwa i religijne wychowanie; dorastanie do misji powołania – czas studiów na Uniwersytecie Gregoriańskim; codzienne życie w Rzymie; dalszą drogę rozwoju naukowego przypieczętowaną powierzeniem mu funkcji delegata prymasa ds. duszpasterstwa emigracyjnego.

Rozdział drugi pt. *Ramy prawne zawarte w dokumentach Stolicy Apostolskiej dotyczące struktur duszpasterstwa emigracyjnego* (s. 62-98) przedstawia nauczanie Magisterium i wskazania normatywne dla duszpasterstwa emigrantów. Autor w pierwszym punkcie ukazał zarys historii rozwoju duszpasterstwa etnicznego. Następnie odniósł się do unormowań zawartych w konstytucji *Exsul Familia*, dokumentach Soboru Watykańskiego II, instrukcji *De pastoralis migratorum cura*, Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 r oraz instrukcji *Erga migrantes caritas Christi*.

W trzecim rozdziale pt. *Sytuacja duszpasterstwa w środowiskach polonijnych w Europie Zachodniej na przykładzie wybranych państw* (s. 99-145) Autor opisał kształt duszpasterstwa specjalnego na rzecz migrantów na przełomie XIX i XX wieku, główne kierunki ruchu migracyjnego Polaków w Europie Zachodniej, tworzenie struktur duszpasterstwa polonijnego w poszczególnych państwach europejskich, takich jak Francja, Wielka Brytania, Szkocja, Niemcy. W dalszej części opisał wpływ odzyskania przez Polskę niepodległości na duszpasterstwo emigracyjne oraz struktury duszpasterstwa polonijnego w państwach Europy Zachodniej na przełomie XX i XXI wieku.

Czwarty rozdział nosi tytuł *Rozwój struktur duszpasterstwa w czasach delegatury arcybiskupa Wesołego* (s. 146-192). Została w nim zamieszczona historia tworzenia powojennych struktur duszpasterstwa migracyjnego oraz opis posługi nauczania ks. abp. S. Wesołego.

Główną część pracy zamyka zakończenie (s. 193-199). Autor przedstawił w nim wnioski ze swoich badań naukowych.

Na końcu dysertacji Autor zamieścił *Bibliografię* (s. 200-215), którą zgromadził i przeanalizował w toku swojej pracy. Została ona pogrupowana w następujące katalogi: *Kodeksy*, *Dokumenty Soboru Watykańskiego II*, *Dokumenty Stolicy Apostolskiej*, *Opracowania* i *Inne opracowania internetowe*.

Obydwaj recenzenci dysertacji wskazali tak pozytywne, jak i negatywne jej strony. W końcowych wnioskach ocenili ją jako odpowiadającą wymogom stawianym przez prawo rozprawom doktorskim, tak pod względem merytorycznym, jak i formalnym.

Rada Wydziału Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, biorąc pod uwagę wyniki egzaminu doktorskiego, walor naukowy przedłożonej pracy właściwy rozprawom doktorskim, opinie recenzentów oraz pozytywny wynik obrony nadała p. mgr. Rafałowi Nowakowi stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

ks. Tomasz Białobrzewski

Wydział Prawa Kanonicznego UKSW

Doktorat księdza mgra Rafała Kamińskiego

W dniu 17 maja 2016 roku na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej pt.: „*Prawna ochrona środków społecznej komunikacji. Studium kanoniczno-teologiczne*”, napisanej przez ks. mgr. Rafała Kamińskiego, pod kierunkiem ks. prof. UKSW dr. hab. Marka Saja.

Recenzentami dysertacji byli ks. prof. dr hab. Wiesław Wenz z Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu oraz ks. prof. UWM dr hab. Lucjan Świto z Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Praca doktorska ks. mgr. Rafała Kamińskiego składa się z: Wykazu skrótów (s. 8-9); Wstępu (s. 10-15); Rozdziału I: „*Nauczanie Kościoła dotyczące środków społecznej komunikacji*” (s. 17-96); Rozdziału II: „*Troska o właściwe używanie środków społecznej komunikacji*” (s. 97-166); Rozdziału III: „*Nadużycia w korzystaniu ze środków społecznej komunikacji*” (s. 167-223); Zakończenia (s. 224-227) oraz Bibliografii (s. 228-256).

Rozpoczynając swoją autoprezentację Doktorant stwierdził, iż sformułowanie tematu dysertacji zakłada, że wspomniane narzędzia służące do